

Landsfelag pensjónista: Brotin lyfti

Mugu broyta Almannapensjónslógina, frá 22. desember 1999, so grundupphæddin í fólkapensjónini umsíðir verður hækka, júst sum aðrar almannaveitingar í almannapensjónslógini

Gamalt orðafelli sigur at “eitt orð er eitt orð og ein maður er ein maður”. Jóannes Eidesgaard, figgjarmálaráðharri, boðaði á fundi hin 24. juni 2010, har pensjónsnýskipan var á skránni, frá, at hækkaðu almennu lønirnar á heysti 2010 við ávísu prosentum so hækkaðu pensjónir og almanna-veitingar við sama prosentum hin 1. januar 2011. Landsfelag Pensjónista var sjálvsagt fegið um hetta lyfti, tí her boðaði landsstýrismaðurin frá, at fólkapensjónist-arnir fóru at fáa júst somu “lønarhækkan” sum aðrir bólkar í samfelagnum.

Tá umboð fyri landsins ráðandi vald geva slík lyfti, eiga vit sum vanligir borgarar at kunna líta á, at givnu lyftini eru álítandi og eftirfarandi. Landsfelag Pensjónista hevur tískil síðan nevnda fund tikið sum sjálvfylgju, at Jóannes Eidesgaard, figgjarmálaráðharri fór at boða landsstýriskvinnuni í almannamálum, figgjarnevnd og løgtingslimum - í hvussu er í samgonguni, frá lyftinum sum hann gav

Landsfelag Pensjónista á nevnda fundi, ið var á Hotel Hafnia henda dag í juni mánaða 2010.

Vísandi til omanfyristandandi skilir Landsfelag Pensjónista púrt onki tá Eyðgunn Samuelsen, næstforkvinna í figgjarnevndini í gjárkvøldið, hin 3. januar 2011 sigur við útvarpið viðv. hækkan av grundupphæddini í fólkapensjónini, at “ sjálvt um allar almannaveitingar verða lagaðar til lønarhækkingina á almenna arbeiðsmarknaðinum, so verður grundupphæddin í Fólkapensjónini ikki hækkað” og varð somuleiðis greitt frá, at hetta er tí, at tað stendur í seinasta setningi í § 2 í Løgtingslóg frá 22. desember 1999 at grundupphæddin ikki hækkar. Í § 2 í nevndu lóg verður sagt um javning av almanna-veitingum v.m.

§ 2. www.logir.fo
Almannaveitingar, sambært løgtingslógum almanna-pensjónir o.a., løgtingslóg um uppihald á stovni o.l., løgtingslóg um viðbót til ávísar pensjónistar v.fl. og løgtingslóg um barnagjald

til einsamallar uppihaldarar v.fl., verða frá og við 1. januar á hvørjum ári javnaðar við 1% sambært §§ 5-6. Tó verður grundupphæddin til fólkapensjón ikki javnað.” (okkara undirstriking)

At løgtingslimur meldar út, at grundupphæddin, ið fevnir um heili 57% av samlaðu fólka-pensjónsupphæddini, heldur ikki hækkar hesu ferð, og grundar útsøgnina við, at tað stendur í einari 12 ára gamlari løgtingslóg at grundupphæddin til fólkapensjón ikki verður javnað, tykist okkum løgið. Vit vita, at pristalið sambært Hagstovu Føroya er hækkað uml. 25% seinastu 12 árinum, og er útmeldingin hjá løgtingskvinnuni viðvíkjandi óreguleraðu grundupphæddini tískil sera ódámilig og ikki sørt skelkandi. Ráðandi politikarar mugu vita, at fólki skulu liva av tí løn/pensjón tey fáa, eisini fólkapensjónistar. Og tí hoyrir tað ongastaðni heima, at grundupphæddin, sum er ætla til mat og aðrar leysar útreiðslur 13 árið á rað stendur í stað, alt meðan prísirnir á mati og

øðrum gerandisvörum v.m. er hækkaður ár undan ári.

Eyðgunn Samuelsen, løgtingslimur og figgjarnevndarlimur, veit somuleiðis óivað, at ein grundleggjandi spæliregla- og virði í politisku skipanini er, at lyfti, ið landsstýrismaður gevur samfelagsbólki viðv. prinsippiellum máli, sum í hesum føri, lyfti um pensjónshækk-an má virðast og sjálvsagt eisini haldast. Flestu fólk her á landi vita, at lóggevarar landsins, landsstýrið og løgting, javnan leggja uppskot fyri tingið, og løgtingið javnan samtykkir lógarbrotytingar.

Lógir kunnu broytast og lógir verða javnan broyttar.

Tey eldru í samfelag okkara hava serstakliga seinastu trí árinum upplivað at landsins lóggevarar, tá serstakliga Rósa Samuelsen, landsstýriskvinna í almanna-málum, er komin við hópi av lógarbrotytingum, sum hava gjørt, at veitingar og vælferðartilboð á eldra-økinum eru minkað ella skerd. Henda gongd vísir greitt, at tað er sera lætt hjá

politiska valdinum at koma við lógarbrotytingum, og at tað er lætt at samtykkja lógir. Tað velst bert um viljan.

Løgtingslóg um áseting og javning av almanna-veitingum frá 22. desember 1999 er mangar ferðir broytt hesi farnu 12 árinum. Og § 2 í lógini er broytt ikki færri enn 5 ferðir, áðrenn hon nú tann 9. desember 2010 varð broytt fyri 6. ferð. Tað fær tí illa verið annað enn politiskur illvilji móti fólkapensjónistum, sum ger, at Eyðgunn Samuelsen og aðrir politikarar tvíhilda um ta ávísu ásetingina í § 2, sum sigur, at grundupphæddin verður ikki javnað. Hetta hevur kostað fólkapensjónistum dýrt: Einkendurgjald fyri prísavøkstur, sum hevur verið 25% hesi 12 árinum, ongan lut í vanligi inntøkuvøkstrinum, og nú í 2011 fáa fólkapensjónistar minni enn helmingin av teirri javning, øll onnur fáa.

Áheitan á Rósu Samuelsen, landsstýriskvinnu, at broyta Almanna-pensjónslógina

Landsfelag Pensjónista fer

tískil við hesum at heita á Rósu Samuelsen, landsstýriskvinnu í almannamálum, ið varðar av Almanna-pensjónslógini, beinanveg at leggja uppskot fyri løgtingið, at broyta § 2 í løgtingslóg nr. 107 frá 22. desember 1999 um áseting og javning av almannaveitingum, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 106 frá 12. desember 2008. Hetta soleiðis at seinasti setningur í § 2, ið sigur “Tó verður grundupphæddin til fólkapensjón ikki javnað” verður strikaður. Og at kunngerð um áseting um javning av almannaveitingum frá 13. desember 2010, verður broytt, so hon eisini fevnir um grundupphæddina í fólkapensjónini.

Nevndin í Landsfelag Pensjónista

Sigvald Kristiansen
Arne Thorsteinsson
Inna Nattestad
Finnur Johansen
Alma Petersen

Eyðgunn Samuelsen
løgtingskvinnu

Sjúrður Skaale blæsir og hevur mjøl í munninum

Gamalt orðatak sigur, at ikki ber til at blása og hava mjøl í munninum. Hetta orðatak kemur mærlig til hugs, tá ið eg lesið greinina hjá Sjúrði um kringvarpsgjaldið. Hann førir fram, at skipanin við at gjalda eitt kringvarpsgjald pr hús er órættvist, og hann ivast í um hetta ikki er ólógligt.

Gamaní at Sjúrður er farin at ivast, um hetta er lógligt, men so undrar tað meg, at hann sjálvur atkvøddi fyri

hesum uppskoti, tá ið tað var samtykt á løgtingi tann 11. mai 2010. Skipanin við at gjalda eitt gjald pr. hús er ikki nýggj, men hevur verið galdandi í nógv ár. Tí kann eg ikki annað enn undrast yvir, at Sjúrður nú ivast í um tað er lógligt, hóast vit øll kunnu koma á betri tankar.

Brúkaragjald í prinsippinum sunn

Síðan hugleiðir Sjúrður um brúkaragjald móttvegis

skatti. Hann kemur til ta niðurstøðu, at brúkaragjald í prinsippinum eru sunn, men hetta er ikki galdandi fyri kringvarpsgjaldið, tí tað er órættvist.

Havi hug at seta spurningin, kann Sjúrður Skaale vísa á nakað brúkaragjald, ið er rættvist? Eyðkenni við øllum brúkaragjöldum er vælsaktans, at tað er eitt og sama gjald, ið øll gjalda fyri eina tænastu, óansæð, um tey eru væl fyri figgjartiliga,

pensionistar, stakir uppihaldarar ella lesandi.

Vanliga grundgevingin fyri at hava brúkaragjald á ymsum tænastum er, at tú í ein ávísan mun kann velja, um tú vil gera brúk av tænastuni og at við brúkaragjaldi fær tú tey at gjalda, sum frammanundan ikki gjalda so nógv til samfelagið. Kringvarpsgjaldið er ikki eitt gjald, ið tú kann velja til ella frá og tað er eitt gjald, ið rakar

sosialt skeivt. Tí ivist eg onga løtu í, at tað rætta er at gjalda kringvarpsgjaldið yvir skattin. Hinvegin má eg ásanna, at tað ikki var politiskur meiriluti fyri hesum, tá ið omanfyrinevnda lógarbrotyting var samtykt á tingið í mai 2010.

Gjaldið tað sama sum áður

Tykist sum at fleiri misskiljingar eru frammi í samband við sjálvt kringvarpsgjaldið.

Ført verður millum annað fram, at nú verður mvg lagt aftrat kringvarpsgjaldinum, hetta er ikki rætt.

Í kunngerð um kringvarpsgjald frá 21. desember 2006 er gjaldið ásett, at verða júst tað sama sum í 2011, umframt mvg. Kringvarpsgjaldið í 2011 er sostatt óbroytt. Øll, sum higartil hava goldið kringvarpsgjald, fara at gjalda tað sama í 2011, sum tey hava goldið síðan kunngerðin frá 2006 var lýst.